

gister, der svares efter den, f. Ex. Arvefæsteafgiften, og endelig den vigtigste Del af Tiendeafgiften. Det blev i sin Tid, da denne Sag sidste Gang var for i 1874—75, oplyst, at det kun er omtrent en Treiedel af Tienden, der svares in natura, medens den øvrige Del svares dels efter Kapiteltaxt og dels ved en fast Pengesum eller maatte paa andre Maader, som jeg ikke i dette Dieblik erindrer. Jeg tror nu, at, hvis man ved Siden af denne almindelige Stiftskapitelstaxt for dette ene Formaalets Skyld indrettede særlige Kapitelstaxter for de forskjellige Herreder, saa vilde det give Anledning til megen Misforpielse. Det er jo ganske naturligt, at de, som enten modtage Løn eller Afgifter af anden Art efter Stiftskapitelstaxten, vilde blive misforpiede, naar de paa denne Maade fik mindre betalt, end de vilde faae efter Herredskapitelstaxten. Jeg tror, at det paa mange Steder vil give Anledning til stor Misforpielse, og idet man vilde gjøre Ret og Skjal mod dem, der for Fremtiden vilde have ansat deres Korntiende til Øvelse efter Kapiteltaxt, tror jeg, man vilde komme til at gjøre, jeg vil ikke sige juridisk Uret, men i alt Fald en Ubillighed imod alle de Mange, som tidligere ere gaaede ind paa at svare deres Tiende efter Stiftskapitelstaxten. Mange af dem vilde jo føle sig brøstholdne derved, og jeg tror derfor, at naar man kunde komme til at faae hele Kapitelstaxten omændret, saa vilde alle disse ikke faae den Grund til Misforpielse, som de derimod vilde kunne faae, dersom man i dette enkelte Forhold gik hen og foreslog en saa stor Forandring. For mig staar det saaledes, at, hvis det Vndringsforflag, der er stillet af det ærede Medlem for Holbæk Amts 5te Valgkreds, bliver vedtaget, saa vil det være en absolut Hindring for Lovens Gjennemførelse. Smidlertid vil jeg dog sige, at, skulde den høitærede Indenrigsminister gaa ind paa det, saa vil jeg for mit Vedkommende ikke modsætte mig det; men jeg tvivler paa, at den høitærede Minister vil eller kan gaa ind paa at underkjennde Næstfærdigheden af den almindelige Kapitelstaxt. — Hvad angaar, at det Apparat, som vi have foreslaaet med disse Kommissioner, skulde være saa overordentlig stort, saa tror jeg dog, at det ærede Medlem i den Henseende har taget noget feil. Jeg kan ikke se, at dette Apparat er saa stort. Der kommer en Formand for en saadan Kommission i hvert Amt. Det er egentlig hele Apparatet. Thi i de Tilfælde, hvor de to Parter, nemlig Tiendeyderen og Tiendetageren, skulle søge at komme til en Overenskomst, vil det ikke være nogen stor Forøgelse af de Banskæligheder, som ellers kunne være til Stede, at der skal udnævnes en Mand fra hver Side for at komme til en Overenskomst, naar de ikke kunne komme dertil ad frivillig Vej. Jeg kan ikke se, at det er et stort Apparat, som vil forvolde nogen overordentlig Uvillighed. Nogen Uvillighed vil det ganske vist forvolde, men For-

slaget gaar jo ogsaa kun ud paa, at denne Overgangstid skal være i 10 Aar. Naar disse 10 Aar ere forbi, saa vil Kapitelstaxten — enten det nu bliver en Stifts- eller en Herredskapitelstaxt — være Normen, og saa falde alle disse Banskæligheder bort; men derimod er jeg bange for, at der, hvis man gik ind paa det ærede Medlems Vndringsforflag, stadig vilde komme nye Banskæligheder og nye Grunde til Misforpielse, saa længe som dette Forhold med den dobbelte Kapitelstaxt bestod. — Overfor det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Niemeftad) vil jeg sige, at Forslagsstillerne meget godt ville kunne gaa ind paa hans Forslag under Nr. 4. Det er i Virkeligheden kun en Medaktionsændring, og jeg kan ikke se rettere, end at denne Affattelse er heldigere, end saaledes som det fra Begyndelsen er udtrykt i Lovforslaget. Med Hensyn til Vndringsforlaget under Nr. 3 ere vi derimod ikke saa heldige at kunne gaa ind derpaa. Det ærede Medlem sagde, at dette var en Slags Expropriationslov. Men det kan jeg paa ingen Maade ligefrem erkjende, thi Tiendeforholdet kan vistnok neppe stilles ganske lige med andre Eiendomsforhold. Saavidt jeg kan skjønne, har Staten altid stillet sig noget eiendommeligt overfor dette Forhold i Sammenligning med den Maade, hvorpaa den har stillet sig i mange andre Forh. Id, som maatte ellers kunde ligne dette noget. Sagen er den, at, saavidt jeg kan skjønne, er det egentlig Staten, som er Eier af Tienden. Saaledes var det oprindeligt, og jeg tror ogsaa, at det gjennem Lovgivningen er fastholdt, at det er Staten, som er den virkelige Eier, og at Tiendetagerne kun nyde denne Ret paa Statens Begne, ere en Slags Opkrævere af denne Skat. Da Forholdet oprindeligt har været saaledes, og da det juridisk taget nærmest maa ses saaledes, saa har Staten ogsaa altid stillet sig paa den Maade dertil, at den har kunnet gribe ind og give Lov om Øvelsesmaaden for Tienden, og den har gjort meget gjennemgribende Forandringer i denne Henseende. Jeg behøver blot at nævne Forordningen af 8de Januar 1810, som jeg tror, man vil indrømme var en meget betydelig Forandring, en langt større Forandring end den, der i dette Tilfælde er Tale om. Jeg kunde ogsaa nævne Loven af 14de April 1852, hvori det bestemtes, at Opmaal for Fremtiden ikke skulde kunne medtages i Tiendekontrakter, og navnlig bestemtes, at den Tiendebel, som efter Forordningen af 1810 var bleven tillagt til Tiendens egentlige Verdi, for Fremtiden skulde bortfalde. Det var en væsentlig Forandring, som Staten der gjorde i dette Forhold, og har den saaledes tidligere kunnet gjøre det, saa ser jeg ikke Andet, end at den maa kunne gjøre en saadan Forandring ogsaa nu. Hvad nu særlig dette Spørgsmaal om Opmaalet angaar, saa tror jeg ikke, det kan negtes, at det oprindeligt har været Erstatning for Svind; jeg har i det Mindste ikke ved at gjennem-